

Ajánló

Felcsillant a remény!

A könyvtári szakma az elmúlt évtizedben tanulmányok, publikációk, konferencia-előadások egész sorában hívta fel a figyelmet arra, hogy különösen a tudományos könyvtárak gyűjteményei drámai módon elszegényedtek, és messze elmaradnak a fejlett országok színvonalától. **Dömötör Lajosné, Huszár Ernőné és Szentirmai László** - az Oktatási Minisztérium felkérésére, és az e célra létrehozott szakértői bizottság tagjaiként végzett korábbi munkáikra, illetve a felsőoktatási könyvtárak körében általuk folytatott vizsgálatokra támaszkodva - 1999-ben helyzetfelmérést készítettek a felsőoktatás és a kutatás szakirodalmi ellátottságáról, és értékes javaslatokat dolgoztak ki az egyetemi könyvtárak gyűjteményfejlesztési stratégiájára, a könyvtár-finanszírozás korszerűsítésére (ennek összefoglalását adjuk most közre). Az ajánlások között szerepel egy többéves nemzeti projekt az elektronikus folyóiratok, adatbázisok központi forrásból történő országos előfizetésére. A 90-es évek megannyi pusztába kiáltott szava után most felcsillant a remény, hogy végre elindulhat a változás, hiszen az OM irányításával megkezdődött e projekt előkészítése. Néhány országban (pl. skandináv országok, Egyesült Királyság, Kanada) már a 90-es évek vége felé indult hasonló célú program. A szerzők ezek közül a finnt jelölik meg modellértékűnek. **Szántó Péter** szemletanulmánya ezt mutatja be részletesebben, összegezve azokat a tanulságokat is, amelyeket a hazai országos elektronikus információszolgáltatás kifejlesztésénél érdemes figyelembe venni.

Holl András egy – az MTA Csillagászati Kutatóintézete által kiadott – elektronikus bulletin példáján érzékelteti a médium sajátosságait, és tanít arra, hogyan csináljunk e-folyóiratot (anélkül, hogy a felé vezető úton leselkedő csapdádba beleesnénk).

Kührner Éva 64 hazai orvos-egészségügyi elektronikus folyóiratot vadászott össze a hálón. Egyelőre nem mindegyik veszi fel a versenyt a papír alapúval. Sok közülük nagy késéssel kerül fel a hálóra, archiválásuk is többnyire megoldatlan. A szerző csak 10 olyan címet talált, amely alkalmasnak bizonyult a nyomtatott formátumú kiadvány helyettesítésére.

Marton Katalin – Soros-támogatású tanulmányúti tapasztalataira támaszkodva – az oxfordi egyetem példáján szemlélteti az e-folyóiratok könyvtári hasznosítását. (Oxfordból 1999-ben 1100 e-folyóiratot értek el, a többi angol nagykönyvtár ma sem ér el ennél lényegesen többet. Ennek fényében méltán lehetünk büszkék néhány hazai könyvtárból való e-folyóirat elérhetőségre pl. az OMIKK-ból 6000 e-cím -, még akkor is, ha a kedvező 2000. évi helyzet részben a Soros-támogatású EIFL projektnek – több mint 3000 cím – köszönhető.)

Lepp Tünde a tengerentúlra kalauzol bennünket. A washingtoni könyvtári konzorciumban közösen fizetnek elő az e-szolgáltatásokra, ám együttműködésük ennél tágabb (a külső raktározástól a közös online katalóguson át a közös költségvetésig, stratégiai tervezésig terjed). Az e-folyóiratokkal foglalkozó cikkek sorát **Helen Hayes** és **Shirley Sullivan** írása zárja, amely áttekinti előnyeiket, problémáikat, elemzi az állománygyarapítás válságát, és bemutat több, ennek leküzdésére irányuló, ígéretes kísérletet.

Szántó Péter

